

Foto: Ricardo Ramirez

– Det er en hemmelighed

Sådan siger Sussie Paddison fra Islands Brygges Lokalhistoriske Forening og Arkiv om det, der skete i Njalsgade 26B under Anden Verdenskrig. Hvis du gerne vil lære hemmeligheden at kende, skal du deltage i den guidede tur til de hemmelige steder på Bryggen på søndag. Turen er en del af den store Bryggen 102-bydelsfestival, som starter på fredag. Bryggebladet har ikke kunnet få Sussie til at afsløre nogle af hemmelighederne på forhånd. Til gengæld fortæller hun på midtersiderne andre historier fra vores bydels 102-årige historie.

side 4-5

Økologisk Købmand

- Økologiske dagligvarer og delikatesser.
- Økologisk babymad, bleer og babypleje.
- Økologiske rengøringsmidler.
- Økologisk hudpleje.

Nethandel på www.puregreen.dk

puregreen

Islands Brygge 25 / 2300 København S
Telephone: +45 3672 3672 / web: puregreen.dk

Lave priser alle ugens dage:

man-fre 9-20
lørdag 9-17
alle søndage 10-17

Altid gode
parkeringsforhold
– over 70 pladser

REMA 1000

Meget mere discount!

Artillerivej 151 (på hj. af Lossepladsvej)

BRYGGENS BOGHANDEL

Forfattere på Bryggen – mød dem i boghandlen –
Bryggen 102

Søndag d. 9. september

Kl. 11: 100 procent far
Interviewbog med fædre
af Sofie Kragh-Müller

Kl. 12: Gajolmanifestet
Portræt af en rå tid
af Mikkeline Gudmand-Høyer

www.brygbog.dk

ISLANDS BRYGGE 21 · TLF. 32 54 09 05 · MAN-FRE: 9-18 · LØR: 10-14

BRYGGEN102

Den glemte bydel er ikke så glemt længere

I mange år var Islands Brygge en glemt bydel. I dag er den in og übertrendy. Lokalhistoriker og bryggebo, Sussie Paddison, fortæller om, hvordan Bryggen er fyldt med lokale kræfter, der har kæmpet for Bryggen og gjort bydelen til det, den er i dag.

Af Anne Rumland
redaktion@bryggebladet.dk

– Den glemte bydel er blevet til den overrendte bydel, konkluderer lokalhistoriker og bryggebo Sussie Paddison, da hun mødes med Bryggebladet.

Men historien rummer meget mere end skiftet fra yt til in og fra not til hot. Sussie Paddison har været med helt fra starten, og med hende som guide løfter historien sig til andet og mere end historien om en glemt bydel, som blev kendt.

Ikke et arbejderkvarter

Da ejendomsselskabet Christianshavns Oplagsplads for omkring 100 år siden begyndte at bygge de første ejendomme på Bryggen, var det ikke planen, at området skulle være et arbejderkvarter.

De tre første ejendomme, Langebrohus, Islandsborg og Haraldsborg var, da heller ikke til at komme i nærheden af på en almindelig arbejderløn.

Måske derfor måtte ejendomsselskabet lokke med gratis husleje det første halve år og gratis tapet for at finde lejere. Det blev til en del flytten rundt for en række familier, der benyttede sig af den gratis husleje op til flere gange. Deraf opstod udtrykket »at varme lejligheder«.

Ejendomsselskabet byggede troligt videre, og i 1930'erne og 1940'erne begyndte de mange funktionærfamilier at flytte ind. Flere giftede sig med hinanden og flyttede rundt i de forskellige lejligheder i området og skabte det, vi i dag kender som Bryggen med op til fire og endda fem generationer i samme område.

Da Ejendomsselskabet Norden overtog ejendommene, skete der en løbende og langt større udskiftning af beboerne:

– Bryggebørnene kunne man regne med. De blev og tog aktivt del i livet på Bryggen. Da Norden tog over, og studerende flyttede ind og ud af lejlighederne, blev sammenholdet og engagementet i vores bydel mindre.

– Men nu, hvor næsten alle ejendommene er blevet til andelsforeninger, og lejligheder bliver slået sammen, og bryggebørnene bliver boende, er det igen blevet mere som i gamle dage, siger Sussie Paddison.

Et sted, hvor man den dag i dag ser et stort sammenhold, er hos beboerne fra ejendommen »Leif«. De mødes stadigvæk og mindes gamle dage.

Ejendommen »Leif« var bedre kendt som »Marokko« på grund af dens mange knivstikkerier og tumulter i kølvandet på de kommunalt anbragte husvilde.

Der var druk og ballade, og navnet Marokko opstod, fordi alt knivstikkeriet syntes lige så fremmedartet og vildt som Marokko.

Naboejendommen Gullfosshus – tegnet af den berømte arkitekt Kay Fisker – tildrog sig et lige så spektakulært navn. Dens slående lighed med et fængsel gav den kælenavnet Sing Sing, som den stadigvæk bærer i dag.

Lokalt beboerinitiativ

Det, som ifølge Sussie Paddison gør Bryggen ekstra speciel, er dens mange aktive beboere. Den største og måske mest anerkendte sejr for de lokale beboere var dengang 400 indbyggere greb hakker og spader

og drog til havnen for at anlægge græsplæner, plante rosenbuske og anlægge en legeplads. Det var i 1984, og resten kender vi som historien om Havneparken.

– Vi forsøgte også at undgå kommunens planer for Kalvebod Brygge (på den modsatte side af havnen, red.). Vi kæmpede en brav kamp imod bebyggelserne. Der blev holdt rigtigt man-

ge beboermøder, men lige meget hjalp det. I dag er Kalvebod Brygge en stendød del af havnen.

En anden sejr, som Sussie Paddison husker tydeligt, var den morgen i 1976, hvor bryggeboere dannede en menneskekæde rundt om den treetages høje røde murstensvej, B52, for at undgå, at den skulle rives ned. Beboerne fik deres vil-

je, og i 1981 blev B52 indviet som medborgerhuset Gimle på Ny Tøjhusgrunden ud til Amager Boulevard.

– Det var sjovt at se, hvordan politikerne ved indvielsen brystede sig over, at de havde skabt Nordens største medborgerhus. Den ære kunne de næppe tage alene, men det tog de ikke så tungt, fortæller Sussie Paddison.

Senere – i 2000 – blev Gimle revet ned. Til gengæld fik Bryggen kulturhuset på havnen. Et sted som Sussie Paddison er begejstret for, selvom hun ærgrer sig over den trange plads:

Det er slut med keramikværksteder, folkekøkken og masser af plads til de lokale råd.

Kirken og Skolen på Islands Brygge kan også

Landsbyen Islands Brygge

Ifølge lokalhistoriker og bryggebo Sussie Paddison er Bryggen en landsby. Bryggeboere gifter sig med hinanden, skaber t

Af Anne Rumland
redaktion@bryggebladet.dk

Sussie Paddisons søn er netop ved at stifte familie med sin ungdomsforelskelse: Pigen, der boede i samme opgang, som han gjorde, og som han utallige gange med bankende hjerte mødte på trapeopgangen.

Dermed er Sussie Paddison en af dem, der kan bryste sig af at have fjerde generation af sin familie bo-

sat på Bryggen. Fra hendes forældre bosatte sig i bydelen i 1938, til barnebarnet inden for en overskuelig tid vil komme til verden og vokse op på Bryggen.

– Da mine forældre flyttede til Bryggen, sagde min mor: »For en kort tid, er det fint nok«. Hun kom fra Indre By og syntes lige som alle andre dengang, at Islands Brygge var frygteligt langt væk.

– Men de blev boende i

bydelen resten af deres liv, og vi kom alle sammen til at holde meget af Bryggen, fortæller Sussie Paddison.

Levet her hele sit liv

Sussie Paddison har levet hele sit liv på Bryggen og har børn, venner og familie i alle ender af bydelen.

Hun har været aktiv i Lokallrådet og Lokalhistorisk Forening og Arkiv det meste af sit voksne liv og har

skrevet bogen »Bryggen – den glemte bydel«, som udkom i 1995.

Hendes egen liste over steder på Bryggen, hvor hun har boet, er på vanlig Bryggemanér lang:

– Min barndomsgade var Bergthorasgade, hvor jeg voksede op i nummer 11. Min første lejlighed lå i Gunløsgade 46, hvor huslejen lød på 417 kr. i kvartalet – hvilket også var billigt dengang – og siden hen blev

det til Njalsgade 59 og Leifsgade 11 – dér hvor en brand raserede nytårsaften 2005.

Hver gang Sussie Paddison rykkede teltpælene op for at flytte, var det med et ønske om at få en større lejlighed.

Sammenslutningsgilde

Vielsespapir blev brugt til at få den første lejlighed, og et såkaldt papegøjekort udstedt af en læge, der kunne

konstatere, at man var gravid, blev brugt for at få en lejlighed på to og et halvt værelse.

I dag bor Sussie Paddison i en fire-en-halvt værelses lejlighed i Snorresgade sammen med ægtemand nummer to.

Der bliver de – med hendes egne ord – boende, »til de bliver båret ud«.

Børnene fra hendes første ægteskab bor lige rundt om hjørnet på Bryggen. Lige-

BRYGGEN102

on, fortæller her historier om Bryggen af i går.

SUSSIE PADDISON VISER RUNDT PÅ SØNDAG UNDER BRYGGEN102

Sussie Paddison er født i ejendommen Gunløg. Siden har hun boet flere steder på Bryggen, men nu er hun flyttet tilbage til Gunløg og regner med at skulle ende sine dage her, som hun siger.

På søndag er Sussie Paddison, der er formand for Islands Brygges Lokalhistoriske Forening og Arkiv, guide på en rundtur til Bryggens hemmelige og glemte steder. Den gratis tur starter kl. 15. Mødested: Foyeren i kulturhuset.

Foto: Ricardo Ramirez

Islands Brygge på danskerne mentale landkort, var historien om Blekingegadebandens café, Liberation, på Islands Brygge (der hvor Hatoba i dag ligger, red.).

Med stor begejstring havde bryggeboerne i midtferierne fået deres første café. En del undrede sig over, at caféen kunne være så flot og få det hele til at løbe rundt.

Men bryggeboerne var glade for deres café og de venlige indehavere. Afsløringen af posthusrøverier og nedskydningen af en uskyldig politimand på Købmagergade kom bag på alle.

I 1991 samlede bryggeboerne tropperne igen. Klaus Riskjær forsøgte at opkøbe Bryggen, og det skabte voldsom modstand hos de lokale. Bryggeboerne demonstrerede ned gennem gaderne og arrangerede en busfuld indbyggere til Riskjærs residens i Bredgade, hvor de fortsatte demonstrationerne.

I protest omsatte bryggeboerne desuden Riskjærs invasion af Bryggen til et egnsspil. Stykket hed Spillet om Bryggen og kørte for fulde huse i 14 dage.

Sejre, nederlag og nye kampe

Listen over succeser er lang. Men hvor finder vi nederlagene?

Sussie Paddison er ikke i tvivl: Det gjorde ondt, da slaget om Amager Fæled blev tabt til Ørestaden. Det var et absolut lavpunkt for lokale kræfter og lokalråd, der gjorde indædt modstand mod projektet.

Af kommende projekter på dagsordenen er hun ikke i tvivl. Artillerivej skal trafiksikres. Bryggens børn skal kunne gå sikkert på fra deres hjem til skolen. Og så skal der flere institutioner til.

Bryggen er en bydel i vækst, og det bliver den ved med at være.

sende en venlig tanke til de lokale beboerkræfter. En massiv modstand mod SAS Radisson højhuset skabte grundlaget for en forhandling om skolen.

- Vi fik skole, og de fik højhus, lyder det fra Sussie.

Blekingegadebanden på Bryggen

En af de historier, der fik sat

familie og bliver på Bryggen livet ud.

som søsteren og søsterens tre børn også gør det.

- Det sociale netværk er stærkt på Bryggen. Så mødes vi på havnekanten, hygger og finder ud af, at vi da bare fortsætter: Den ene har grøntsager i køleskabet, og den anden måske kød. Så laver vi aftensmad sammen. Det sociale netværk er stærkt på Bryggen.

I 13 år var Sussie Paddison aktiv på festivalen »Bryggens Virkelighed«.

Bryggens beboere stablede arrangementer på benene, som var endog mere omfattende, end de er på Bryggen 100, 101 og 102, som har erstattet »Bryggens Virkelighed«.

Bryggebladet spørger nysgerrigt, om det er blevet til andre projekter ud over den aktive indsats for Bryggen.

Lidt kan det godt blive til, mener hun. I et kvart århundrede har hun været

aktiv for Amnesty International, og næsten lige så længe har hun haft en bestyrelsespost i skolerådet for den Internationale Højskole i Helsingør fra 1921.

- Jeg forstår egentlig ikke selv, hvordan jeg fik tid til det. For min familie og børnene har altid været det vigtigste for mig. Men dengang tog man det måske ikke så tungt. Det var bare børnene under armen - og så af sted.

Rettelser til festivalprogrammet:

Programmet for Bryggens egen festival, Bryggen 102 blev distribueret med seneste nummer af Bryggebladet. Desværre havde der indsneget sig et par fejl. **Ændringerne, der forekommer i arrangementerne er skrevet herunder med orange og fremhævet med fed skrift.**

Fredag den 7. september:

Kl. 13-18: Culture Kidz Street. Havnefronten. Gratis. Arr: K-I-B / CultureKidz

Kl. 14-15: Politihundeopvisning. Sted: Havnefronten. Gratis. Arr: Kulturhuset Islands Brygge og Københavns Politi Hundefdeling

Kl. 15-17: Scenen er Åben. **Sted: Havnefronten.** Gratis. Arr: K-I-B

Kl. 19-22: Artrebels "Frie Børn Leger Bedst Fest" Gratis. Arr: K-I-B og Artrebels

Kl. 20: Cocktailbar. Arr: Bryggens Spisehus

Kl. 20.30-22.30: Comedy Night! Sebastian Dorset er vært. Gratis. Arr: K-I-B

Kl. 22-04 Artrebels "Frie Børn Leger Bedst Fest" Entré 70 kr. Arr: K-I-B og Artrebels

Lørdag den 8. september:

Kl. 10-16: Bryggens Markedsgade, Kirsebæralleen. Tilmeld inden 6. sep. i K-I-B / mathilde@k-i-b.dk. Gratis adgang. Arr: Kulturhuset Islands Brygge. Støttet af NCC

Kl. 10-16: Billedkunst, arkitektur og kunstworkshop. Gratis. Arr: K-I-B, CultureKidz og Dansk Arkitekturcenter. Støttet af Deloitte

Kl. 11-13: Ponyridning/Åbent Hus. Ponyridning 10 kr. pr. tur. Åbent Hus er gratis. Arr: SBBU Rideskolen, Artillerivej 73

Kl. 12-13.30: Ind i Langebro - Guidet Tur. Mødested: Foyeren i Kulturhuset. Gratis. Billetter fra kl. 11.30. Arr: Islands Brygges Lokalhistoriske Forening og Arkiv.

Kl. 13-14: Smag på Italien - vinsmagning. Tilmelding: amager@holtevinlager.dk. Entré 40 kr. Arr: Mogens Dahl Koncertsal og Holte Vinlager Amager

Kl. 14.30: Sangoplevelse med danske sange! Gratis. Arr: Mogens Dahl Koncertsal, Snorresgade 22

Kl. 15-16.30: Det Hemmelige Islands Brygge - Guidet Tur. Mødested: Foyeren i K-I-B. Gratis. Billetter fra kl. 14.30. Arr: Islands Brygges Lokalhistoriske Forening og Arkiv.

Kl. 15-17: Fodbold: Ny-Bryggen vs. Gammel Bryggen. Gratis. Arr: Kulturhuset Islands Brygge. **Støttet af Wind Ejendomme**

Kl. 15.30-16.30: Smag på Frankrig - vinsmagning. Tilmelding: amager@holtevinlager.dk. Entré 40 kr. Arr: Mogens Dahl Koncertsal og Holte Vinlager Amager

Kl. 18.30: Salsmiddag med landskamp og koncert. **Middagsbilletter købes senest tors. d. 6. sep i K-I-B.** Middag, fodbold og koncert: 150 kr. / kun fodbold og koncert (fra kl. 20.30): 80 kr.

Søndag den 9. september: Bemærk: Arkitektur-tur flyttet fra lørdag!

Kl. 10-12: Barndommen på Bryggen. Sted: Multirummet i K-I-B. Gratis. Arr: Islands Brygges Lokalhistoriske Forening og Arkiv. Støttet af Kulturarvsstyrelsen.

Kl. 10-14: Tømmermands Brunch 102 kr. Jazz kl. 11. Arr: K-I-B og Bryggens Spisehus

Kl. 11-12: Forfattere: Sofie Kragh-Müller. Gratis. Arr: Bryggens Boghandel

Kl. 11-12.30: Arkitektur-tur. Mødested: Kulturhuset Islands Brygge. Gratis. Arr: Islands Brygges Lokalhistoriske Forening og Arkiv. Støttet af Kulturarvsstyrelsen

Kl. 12-13: Forfattere: Mikkeline W. Gudmand-Høyer. Gratis. Arr: Bryggens Boghandel

Kl. 13-16: Kajakpolo ved Havnefronten. Gratis. Arr: Banff

Kl. 13-14: Foredrag: Carl Bagge. Gratis. Arr: Kulturhuset Islands Brygge

Kl. 14-15.30: Arkitektur-tur. Mødested: Kulturhuset Islands Brygge. Gratis. Arr: Islands Brygges Lokalhistoriske Forening og Arkiv. Støttet af Kulturarvsstyrelsen

Kl. 14-16: Sæbekasseløb Kigkurren. Gratis. Arr: K-I-B og Københavns Hestedrosche

Kl. 14-16: Havnerundfart ved Københavns Havn. Gratis. Bill. fra kl. 13 i foyeren i K-I-B. Arr: Islands Brygges Lokalhistoriske Forening og Arkiv og Københavns Havn. **Støttet af Københavns Havn.**

Kl. 15-16: Louise Brüel Flagstad. Entré 50/25 kr. Arr: K-I-B og Børnejazzklubben

Kl. 16-18: Husker Du! Entré 40 kr. Tilmelding i K-I-B / 32 95 13 94. Arr: K-I-B og Islands Brygges Lokalhistoriske Forening og Arkiv.

Kl. 18.45-20: Skumringstur. **100 kr. pr. pers.** Billetter: 32 95 13 94/mathilde@k-i-b.dk. Arr: Kulturhuset Islands Brygge og Københavns Hestedrosche.

Mere info om programmet på www.k-i-b.dk / 32 95 13 94